

ร่างรัฐธรรมนูญกับสิทธิทางการศึกษา 12 ปี

สุรียา ฮ่องเสนาะ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช...จำนวน 279 มาตรา ทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2559 โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบัญญัติในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 ดังนี้

“รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการ จัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมี คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตาม แผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความ ถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา ตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความ ถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้ มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุน ได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าว อย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็น อิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว”

จากร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังกล่าวที่กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับคือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงมีการแสดงความคิดเห็นจาก นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

นายพริษฐ์ ชิวารักษ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เลขาธิการกลุ่มการศึกษา เพื่อความเป็นไท ได้มีจดหมายเปิดผนึกถึงนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ผ่านทางเฟซบุ๊กส่วนตัวว่าการให้ความสำคัญกับการดูแลและพัฒนาการของเด็กช่วงอายุ 2-5 ปี เพื่อที่เด็กจะได้มีพื้นฐานที่เท่าเทียมกันนั้นมีความสำคัญ แต่การศึกษาในระดับชั้นมัธยมตอนปลาย และสายอาชีพก็มีความสำคัญ ดังนั้นควรที่จะใช้วิธีขยายระยะเวลาของสวัสดิการเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จาก 12 ปี เป็น 15 ปี ในรัฐธรรมนูญ (12 หรือ 15 ปี การศึกษาไทยที่รัฐควรจัด,2559)

นายคมเทพ ประภาณต์ นายกสมาคมเครือข่ายผู้ประกอบการแห่งชาติ กล่าวว่า “ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขัดต่อหลักปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อันเป็นที่ยอมรับตรงกันว่า ประเทศรัฐภาคีจะต้องยึดถือปฏิบัติร่วมกัน ข้อที่ 26 ดังนี้

(1) ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับประถมศึกษาจะต้องเป็นภาคบังคับ การศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพจะต้องเปิดเป็นการทั่วไป และการศึกษาระดับสูงขึ้นไปจะต้องเข้าถึงได้อย่างเสมอภาคสำหรับทุกคนบนพื้นฐานของคุณสมบัติความเหมาะสม

(2) การศึกษาจะต้องมุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพมนุษย์อย่างเต็มที่ และการเสริมสร้างความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและอิสราภาพขั้นพื้นฐาน การศึกษาจะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ชันติธรรม และมิตรภาพระหว่างประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หรือศาสนาทั้งหมด และจะต้องส่งเสริมกิจกรรมของสหประชาชาติ เพื่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

(3) ผู้ปกครองมีสิทธิเบื้องต้นที่จะเลือกประเภทการศึกษาที่จะให้แก่บุตรของตน

นอกจากนี้สมาคมและเครือข่ายผู้ประกอบการแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ขาดหายไปในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ คือคำว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิ” และ “การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเมื่อไปตรวจสอบในมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 จะปรากฏทั้งสองคำนี้ และที่ผ่านมากฎหมายบังคับให้รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กทุกคนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้นเมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตัดสิทธิมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ แต่ไปเน้นจัดการศึกษาอนุบาลถึงการศึกษาภาคบังคับ หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จะถือเป็นการลดทอนสิทธิของมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือไม่” (12 หรือ 15 ปี การศึกษาไทยที่รัฐควรจัด,2559)

นายดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า “ร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 12 ปี เหมือนรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 เพียงแต่เริ่มนับหนึ่งตั้งแต่ก่อนวัยเรียน 3 ปี ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 รวมเป็น 12 ปี แต่ในรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 ให้นับการเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช... ได้ให้ความสำคัญกับเด็กวัยเรียนและระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากเป็นช่วงสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนที่สุด สำหรับเด็ก มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ รัฐบาลทุกรัฐบาลมีกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้อยู่แล้ว ส่วนการเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย 15 ปี นั้นเป็นนโยบายของพรรคการเมืองที่สามารถกำหนดให้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายได้มากกว่าที่ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ จึงไม่เป็นการร่างรัฐธรรมนูญตัดสิทธิเด็กนักเรียนนักศึกษา” (12 หรือ 15 ปี การศึกษาไทยที่รัฐควรจัด, 2559)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณพล อนันตวรสกุล อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า “จากการศึกษารายละเอียดร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะเห็นได้ว่าเป็นการแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน คือ กลุ่มเด็กที่มาจากรอบครัวรายได้ปานกลาง ถึงมีฐานะ และกลุ่มเด็กที่มาจากรอบครัวยากจน ซึ่งจะพบว่าเด็กกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางไปจนถึงมีฐานะจะมีโอกาสมากกว่า ขณะที่เด็กมาจากรอบครัวยากจนต้องถูกจำกัดตามการอุดหนุนของรัฐ และหากไม่มีการอุดหนุนไปจนถึง 15 ปี เด็กกลุ่มนี้ก็อาจจะเรียนจบเพียงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้เด็กกลุ่มนี้ขาดโอกาสทางอาชีพ และอนาคตมากขึ้น ในส่วนของร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่ต้องการส่งเสริมอุดหนุนเด็กอนุบาลมากขึ้น ความจริงในรัฐธรรมนูญเดิมก็มีการอุดหนุนให้แก่เด็กอนุบาลอยู่แล้ว และแม้ที่ผ่านมาจะมีการอุดหนุนรายหัว หรือการจัดการเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็ยังมีเด็กจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงโอกาสนี้ได้ เพราะฉะนั้นหากลดการอุดหนุนรายหัวเหลือแค่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 เชื่อว่าจะมีเด็กจำนวนมากขึ้นที่ไม่ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของคนไทยในอนาคต” (12 หรือ 15 ปี การศึกษาไทยที่รัฐควรจัด, 2559)

จากกระแสความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การศึกษาต้องมีการปฏิรูปขนานใหญ่ เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ ปัจจุบันรัฐจัดให้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคิดกันว่าทุกคนได้สิทธิเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำ แต่ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างมาก ซึ่งเกิดจากการเปิดให้เรียนภาคบังคับเริ่มตั้งแต่ 7 ขวบ ซึ่งผลการวิจัยทั่วโลกระบุว่าต้องพัฒนาสมองเด็กตั้งแต่อายุ 2 ขวบ เมื่อถึงอายุ 5 ขวบ สมองก็หยุดพัฒนา ช่วงนี้คือจุดสำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยขององค์กรทางการศึกษาว่า การลงทุนที่คุ้มค่าต้องเริ่มในช่วงต้น ไม่ใช่ตอนปลายและเมื่อสภาพทางด้านการศึกษาเป็นเช่นนี้ บุตรหลานของคนในเมืองหรือครอบครัวที่มีฐานะจะให้บุตรหลานเข้าเรียนพิเศษตั้งแต่ระดับอนุบาล แต่บุตรหลานของครอบครัวที่ยากจนไม่มีโอกาสเช่นนั้น เมื่อถึงวัยเข้าเรียนระดับประถมศึกษา คนที่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่แรกก็เก่ง แตกต่างกับคนที่ไม่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่แรก ดังนั้นหากจะทำให้ประชาชนมีความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำได้จริงต้องเริ่มพัฒนาเด็กตั้งแต่ 2 ขวบ โดยไม่ต้องกังวลว่าบุตรหลานของครอบครัวที่ยากจนจะไม่ได้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรื่องนี้รัฐธรรมนูญกำหนดให้ตั้งกองทุนเพื่อค่าเล่าเรียน เปิดโอกาสให้ทุกคนที่อยากเรียนต่อได้เรียนเท่าที่ประสงค์จะเรียน

นอกจากนี้เว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ได้มีการเผยแพร่เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2559 ซึ่งแจ้งประเด็นปัญหาเรื่องการศึกษาตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 54 ดังนี้

1. ร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้ห้ามรัฐจัดการศึกษาแบบให้เปล่า
2. การจัดการศึกษาให้เปล่าเดิมกำหนดไว้ 12 ปี แต่มีบางรัฐบาลจัดการศึกษาแบบให้เปล่าถึง 15 ปี โดยรัฐบาลส่วนใหญ่จัดการศึกษา 12 ปี ตั้งแต่ภาคบังคับจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. การศึกษาแบบให้เปล่า ตั้งแต่ภาคบังคับนั้นเป็นประโยชน์และความได้เปรียบของคนเมืองและคนฐานะดี เพราะสามารถส่งลูกเข้ารับการพัฒนาดังแต่ช่วงครึ่ง ส่วนคนจนและชนบทส่วนใหญ่เริ่มเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่ออายุ 6-7 ขวบ ดังนั้น เมื่อคนจนและคนชนบทไม่ได้รับการพัฒนามาแต่ต้นจึงสู้คนเมืองและคนฐานะดีที่เก่งมาแต่กำเนิดไม่ได้
4. ทางแพทย์และการศึกษามีผลวิจัยที่ตรงกันว่า วัยที่จะพัฒนาในด้านสมองและอารมณ์จิตใจ ต้องพัฒนาอย่างช้า 2 ขวบ และก่อน 5 ขวบ ดังนั้นลูกหลานคนจนและคนชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ จึงไม่ได้รับการพัฒนาเมื่อเรียนถึงตอนปลายจึงไม่มีทางสู้ลูกคนมีฐานะได้ เว้นแต่บางคนที่เก่งมาแต่กำเนิดจึงเกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมอย่างมาก
5. ร่างรัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามความถนัดไปได้จนจบการศึกษา และสร้างกองทุนไว้สำหรับคนที่ไม่มียุทธทรัพย์เพื่อให้มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งไม่เฉพาะค่าเล่าเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้วย และเมื่อทุกคนได้รับการพัฒนาเริ่มต้นอย่างเดียวกันจึงจะขจัดความเหลื่อมล้ำได้อย่างจริงจัง
6. ตามร่างรัฐธรรมนูญ โอกาสทางการศึกษาของทุกคนจึงทัดเทียมกันอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะคนในเมืองหรือชนบท คนมีฐานะหรือคนจนทุกคนจะได้รับการพัฒนาพร้อมกัน สำหรับผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์จะได้รับการอุดหนุนช่วยเหลือ ความเหลื่อมล้ำอันเนื่องจากขาดการพัฒนาหรือเพราะฐานะเศรษฐกิจจะได้รับการขจัดไป

ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักวิชาการด้านการศึกษา กล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 54 กำหนดให้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงมัธยมศึกษา จะต้องทำความเข้าใจควบคู่กับมาตรา 258 ซึ่งระบุให้ตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา โดยสาเหตุที่กำหนดให้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับก่อนประถมวัยนั้น เนื่องจากมีงานวิจัยที่ชี้ชัดว่า ความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กไทยลดต่ำลงเรื่อย ๆ ปัญหาการเรียนช้า ปัญหาทางพฤติกรรม อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ความฉลาดทางอารมณ์หรือ EQ ต่ำ ขณะที่การลงทุนงบประมาณด้านการศึกษาปีละ 4-5 แสนล้านบาท โดยลงทุนระดับประถมศึกษาร้อยละ 38 มัธยมศึกษา ร้อยละ 21 อุดมศึกษา ร้อยละ 12 ส่วนงบประมาณด้านการศึกษา ก่อนประถมวัย ร้อยละ 8 อาชีวศึกษา ร้อยละ 4 แสดงให้เห็นว่าการลงทุนงบประมาณในระดับประถมศึกษาและอาชีวศึกษาน้อยมาก และขณะนี้ทั่วโลกได้กลับมาเน้นการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เพราะเห็นได้ชัดว่าหากสมองของเด็กวัยนี้ได้รับการพัฒนา

จะเจริญได้เต็มที่ถึงร้อยละ 90 โดยพัฒนาควบคู่กับความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา มีสมาธิ ความจำดี มีความฉลาดทางด้านสติปัญญาและมีความฉลาดทางด้านอารมณ์จะได้ผลดี

ทั้งนี้ร่างรัฐธรรมนูญมาตรา 54 มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน และลดความเหลื่อมล้ำของสังคม โดยปฏิรูประบบการเงินคือตั้งกองทุน เมื่อเด็กยากจนเรียนจบมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และเรียนต่อจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายจะได้เข้ากองทุนนี้ซึ่งจะได้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากสถิติประชาชนที่ยากจนที่สุดของประเทศมีจำนวนประมาณร้อยละ 10 จึงเป็นการปฏิรูปที่รัฐต้องดำเนินการด้านการศึกษาให้ต่อเนื่อง แต่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้อาจทำให้นักเรียนบางส่วนเสียสิทธิจากเดิมที่เคยได้รับการอุดหนุนจากรัฐ เช่น แบบเรียน ชุดนักเรียน เป็นต้น ดังนั้นถ้ามีการทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญใน 2 มาตราดังกล่าวให้เด็กและผู้ปกครองเข้าใจ เชื่อว่าจะเห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะความเหลื่อมล้ำในสังคมมีมานานแล้ว ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างก็เป็นเรื่องปกติในสังคมไทย (สมพงษ์ หนุนชัยปรีเรียนพริอนุบาล-ม.3 มุ่งสร้างคนรุ่นใหม่-ตั้งกองทุนลดเหลื่อมล้ำ,2559)

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช.... มาตรา 54 ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น ทำให้เกิดข้อกังวลว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรจะไม่ได้รับการส่งเสริมดูแลให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ

ดังนั้นหากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรคงมาตรา 54 ไว้เหมือนเดิม เห็นควรต้องเร่งประชาสัมพันธ์อย่างคงให้รัฐต้องจัดการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 12 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงการศึกษาภาคบังคับ คือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากมีงานวิจัยที่ตรงกันว่าพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนหรือที่เรียกว่าเด็กปฐมวัยนั้น การพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้ต่าง ๆ เด็กจะเรียนรู้ได้รวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต ให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต แต่หากต้องการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น ควรขยายการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายจาก 12 ปี เป็น 15 ปี เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและการมีสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และสามารถต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

บรรณานุกรม

ข้อชี้แจงประเด็นปัญหาเรื่องการศึกษาตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 54.(7 เมษายน 2559).

สืบค้น 18 เมษายน 2559 จาก

http://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=435&filename=index

ร่างรัฐธรรมนูญถูกคว่ำประเทศมีดมน : “มีชัย”ประกาศวางมือ.(11 เมษายน 2559).ไทยรัฐออนไลน์.

สืบค้น 19 เมษายน 2559 จาก<http://www.thairath.co.th/content/603859>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (29 มีนาคม 2559). สืบค้น 18 เมษายน 2559

http://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=429&filename=index

"สมพงษ์" หนุนชัยับเรียนเพื่อนูบาล-ม.3 มุ่งสร้างคนรุ่นใหม่-ตั้งกองทุนลดเหลื่อมล้ำ.(5 เมษายน 2559).

ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 19 เมษายน 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/599336>

12 หรือ 15 ปี การศึกษาไทยที่รัฐควรจัด คิดให้รอบด้านก่อนรับ‘ร่างรธน.’.(5 เมษายน 2559).

คมชัดลึกออนไลน์ สืบค้น 18 เมษายน 2559 จาก

<http://www.komchadluek.net/detail/20160405/225352.html>